

THEMA: TAAL

- 2 – Op reis naar Zürich
- 4 – Nederland en het Wereldoperdom
- 6 – Het gebruik van taal door de Doopsgezinden
- 8 – Taal - kinderboeken
- 9 – De taal van de Raad van Kerken
- 10 – Uit de kerkenraad
- 12 – Gemeente in beweging
- 13 – Column: Puhpowee
- 14 – Agenda
- 15 – Collectebestemmingen
- 16 – Kerkdiensten

Een echo...

Door Essemie van Dunné

Jezus verschijnt in de tijd tussen Pasen en Hemelvaart zo af en toe aan de leerlingen, het visioen en de levensopdracht krijgen vorm, zou je kunnen zeggen.

Zo is het met ons ook. Niemand weet hoe lang we nodig hebben, maar na elk vallen, hoe diep en hoe pijnlijk ook, is er tijd van langzaam jezelf bij elkaar rapen, met soms een idee van opstaan, een visioen, en vaak ook niet.

En zoals in deze tijd de dagen warmer en lichter worden, zo konden wij dan ook langzaam maar zeker warmer en lichter worden. Om langzaam maar zeker met horten en stoten bij Hemelvaart te komen. Het feest van het onomkeerbare, van het achterblijven. Van het ineens echt weten dat gedane zaken geen keer hebben. Dat leven ná de dood voor altijd anders is dan ervoor, dat lopen na het opstaan, na het vallen, na het gevecht aan de Jabbok, zoals Jacob dat deed, nooit meer is zoals het lopen ervoor. We hebben een gehavende heupspier, zou je kunnen zeggen. En zo achtergebleven.

Nog even naar de hemel kijkend, tot die twee mensen in het wit vertellen dat de toekomst hier beneden is. Dat we alles waar we naar verlangen tussen de mensen moeten zoeken.

En zo staan we elkaar aan te kijken, wat ongemakkelijk. We missen allemaal wat, de één een evenwichtige jeugd, de ander het contact met haar kind, een geliefde, een goede gezondheid, waardering, een veilig huis, genoeg geld.

En zo komen we langzaam maar zeker aan het eind van het collectieve verhaal. Dat al ver voor Pasen begon. Als we het samen begrijpen en beleven, weten we samen weer hoe dat ook alweer gaat, de levensweg van vallen en opstaan. We lopen hem ieder apart, in een eigen tempo en ritme. Het is een eenzaam gedoe, zo af en toe. Maar dit verhaal beleven we, om die reden, met elkaar. In dit verhaal, komen al onze verhalen samen. We delen ze wel of niet, maar dat grote verhaal delen we sowieso.

En zoals, kunnen we dan zeggen, dit grote verhaal gaat over mij, èn over jou. Ik zie jou en mij voorbijkomen.

Daarom lezen we de verhalen samen. Ik zeg het maar even.

En dan nu het eind, het Pinksterverhaal. Het is een onbegrijpelijk verhaal wat Lucas ons daar vertelt.

Plotseling klonk er uit de hemel een geluid als van een hevige windvlaag.

Je zou ook kunnen vertalen: Ze hoorden de echo zoals van een hevige adem. Dat vind ik iets minder als een natuurverschijnsel klinken.

De echo van een hevige adem.

En die echo vind ik mooi. Ook zij, de leerlingen die er bovenop zaten steeds, hoorden niets anders dan een echo. Hoe het precies klinkt, die Geest, de oorspronkelijke ademtocht, dat weten we nooit.

En wat zij doorvertellen, is een echo van een echo. En Lucas, een echo van een echo van een echo, en ik nu.. u begrijpt, we hoeven het niet te letterlijk te nemen. De ademtocht zelf, we hebben niet veel idee. We weten alleen van echo's van echo's.

Lees verder op pagina 2

En dat helpt, zou ik zeggen. De bijbel vertelt ons tussen de regels door dat er niet één stem is die we precies kunnen verstaan.

Dat er niet één verhaal is dat we moeten geloven.

De heilige geest wordt vaker genoemd, komt op verschillende plekken, elke verteller gebruikt zijn eigen woorden.

Lucas moet gedacht hebben, ik help de mensen aan een kerstverhaal, ik maak ook zo'n prachtig pinksterverhaal. Maar alles wat zo tastbaar was in zijn kerstverhaal, de voederbak, de herders, de doeken waar jesus in gewikkeld werd.

Zo ontastbaar is alles in het Pinksterverhaal. Alles is: alsof, het leek net, een echo, alsof Lucas wil zeggen, het is een beeld! Een verhaal, het moet inspireren, ga het niet naspelen op Pinksterdag, met verkleedkleden.

Een Pinksterboodschap zal dus deze kunnen zijn:
We hoeven niet precies te weten wat ons raakt.
Waarom we samen willen zijn af en toe.
We hoeven niet te weten waarom we opstaan, een verhaal vertellen.
Waarom we bidden en zingen.
We weten niet altijd wat ons drijft en aanspreekt.

We hoeven niet te weten en mogen zoeken.
We mogen twijfelen en vragen.
We mogen gissen en overleggen,
We mogen nadenken en dan nog geen antwoord hebben.
We mogen onze ogen zoekend omhoog richten,
naar beneden, naar binnen.

We mogen het niet weten. Dat is het begin. Maar het verhaal gaat verder. Want de leerlingen, zij horen een echo. En ze zien ook nog iets onbegrijpelijks, tongen van vuur die zich over hen verdelen.

Maar ze gaan niet zitten overleggen en piekeren, ze springen op. De tongen veranderen in talen, en roepen ze zo, dat iedereen die het wil horen het kan verstaan.

Wát ze roepen schijnt er niet toe te doen. Lucas zegt niet wát ze zeiden in al die talen. Alsof ook hij zegt: dat hoeft je niet te weten.

Het was wel iets moois, denk ik. De mensen van overal voelen zich aangesproken.

We weten dan wel niet wat het is, die heilige geest. We weten soms een beetje wat die geest met ons doet,

Het brengt ons tot spreken tot alle mensen.

Het brengt ons tot luisteren naar wat voor iederéén bedoeld is.

Het brengt ons spreken over onszelf, over wat verborgen bleef.

Het brengt ons tot bovenmenselijke offers, dag na dag, voor de liefde en de ander.

Het brengt ons tot overgave, tot vergeving, tot terugkeer naar huis.

Het brengt ons tot het huis verlaten om de ander te zoeken.

Het brengt ons tot willen leven.

Het brengt ons tot keer op keer, samen de verhalen te horen en te beleven. Omdat we weten dat binnen die verhalen, ieder ons eigen verhaal heeft. Als we deze verhalen samen horen en beleven, mogen we elkaars verhalen ook horen en beleven. Ook als ze niet worden uitgesproken. Maria van Magdala's verlangen is ons verlangen, Jacobs strijd is onze strijd, Jozefs dromen zijn de onze. En we kunnen ons in Judas en Pilatus herkennen.

Elkaar verhalen vertellen en naar elkaars verhalen luisteren, daar zal Pinksteren over gaan!

Op reis naar Zürich

Thijs van Hoogstraten

Op een parkeerplaats onderweg worden onze bus en wij zelf – 50 man/vrouw uit Haarlem en Amsterdam – al herkend door een Amerikaanse. "Are you guys Menonites and on your way to Zurich?"

Op Hemelvaartsdag zou de viering van 500 jaar doperdom plaatsvinden. We dwaalden (met 3.000) door Zürich, langs workshops, tentoonstelling, koorconcerten, quilts, en worstjes, en veel ontmoetingen.

En met gratis ijs van de Reformierte Kirche op de Zwingliplatz. Daar was de grote feestdienst in de Grossmünster, met koren, woorden van verzoening met katholieken en lutheranen, en met een voetwassing.

Helaas was er niet genoeg plaats, velen moesten het doen met de stream in een van de andere kerken. Desondanks treffend en interessant. Later bleek hoe verschillend wij die dienst hadden ervaren. Het was mooi doopsgezind, dat we van mening konden verschillen.

Gelukkig was er nog een vrije dag, voor museumbezoek, etc. De ontmoeting en gesprekken met elkaar, Haarlem en Amsterdam, gaven een extra dimensie aan dit reisje. Vaardig bedacht en opgewekt geleid was het door Rimke van der Veer en Joyce Dietrich.

Foto's:

Kees Blokland en Thijs van Hoogstraten

Enkele foto's van het bezoek aan Zürich

Boek op de tentoonstelling
'Verfolgt, vertrieben, vergessen'

*De Koepelkerk in Witmarsum,
waar Menno Simons pastoor was
voor hij 'uittrad uit het pausdom'.*

**Samenvatting van de lezing van
Jaap Brüsewitz tijdens de bijeenkomst
van de Doopsgezinde Historische Kring
(DHK) op 29 maart 2025 in Zwolle.**

Nederland en het Werelddoperdom

Door Mieke Krebber

Op 29 mei zal in Zürich herdacht worden dat daar in januari 1525 een groep jongeren zich opnieuw liet dopen.

Een aantal doopsgezinden uit Nederland zal deze herdenking bijwonen. De vraag die Jaap probeert te beantwoorden is in hoeverre die wederdoop in Zwitserland ook het begin is van het dooperdom in Nederland en elders in Europa.

De drie bekendste mannen onder de wederdopers in Zürich waren Grebel die stierf in 1526, Mantz in 1527 en Blaurock in 1529, allen als martelaar. En in recenter onderzoek is nergens duidelijk hoe vanuit dit begin het Dooperdom zich verder heeft kunnen ontwikkelen.

Op 24 februari 1527 wordt de Broederlijke Vereniging, bekend als de Schleithem artikelen opgesteld door Michael Sattler op verzoek van Wilhelm Reublin, die beiden niet deelnamen aan de bijeenkomst van 21 januari 1525.

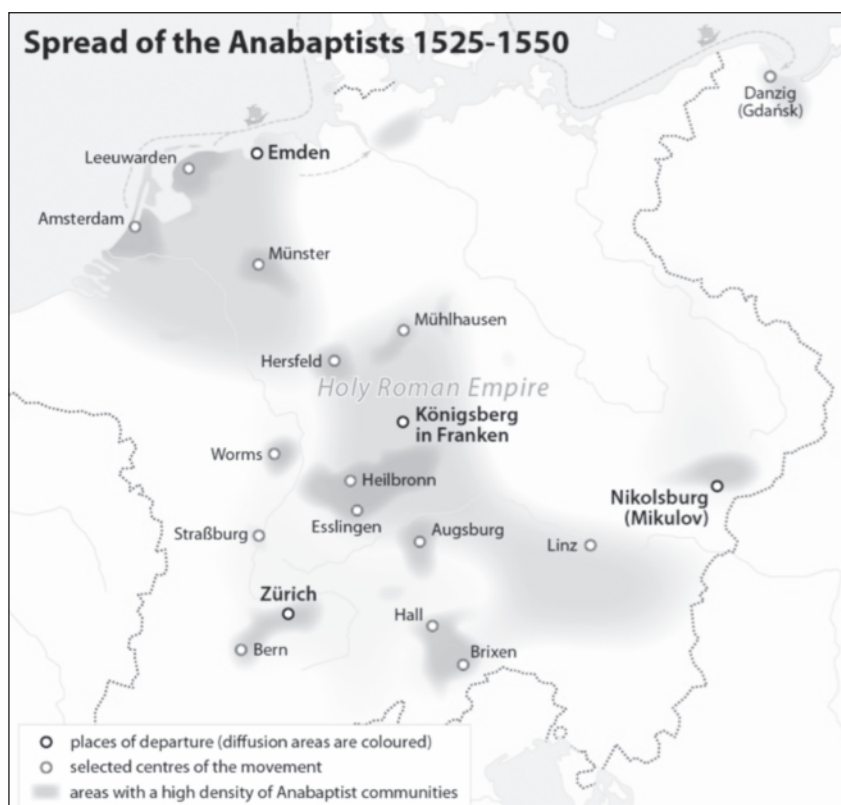
De bijeenkomst in Schleithem kwam tot stand na de Duitse Boerenoorlog en de onthoofding van Thomas Müntzer in 1525. De wederdoperbeweging verloor een groot deel van haar leden en er was veel verwarring, redenen voor zelfreflectie. Het eindresultaat van de ontmoeting was een opsomming van zeven artikelen, die de belangrijkste principes van het anabaptisme omvat.

Daarin staat de doop centraal, maar ook de geweldloosheid.

Vanaf 1530 treedt Melchior Hoffman nadrukkelijker op de voorgrond. Zijn "Woord dat vlees wordt" lijkt meer de nadruk te leggen op het verbond van de avondmaal gemeenschap dan dat de nadruk ligt op de gelovigendoop. Menno Simons (1536) wordt vooral de leider, die de beweging na Münster,

waar Jan van Leiden met geweld de stad Gods wilde stichten, in vreedzamer vaarwater heeft gebracht. De vraag is dan: hebben deze verschillende bewegingen een gemeenschappelijke noemer?

H.W. Meihuizen, een Nederlandse kerk-historicus, heeft erop gewezen dat de groepering in Zürich, die zich verzette tegen de opvattingen van Zwingli, al in

*Grossmünster in Zürich;
in een huis hier vlakbij
vond de wederdoop plaats.*

januari 1525 op hun manier het avondmaal vierden 'in eenheid des geestes', dus maanden voor de eerste volwas-senedoop.

Verspreiding van Mennonieten/ doopsgezinden tot 1850

Zoals de kaart weergeeft, zijn er vier verschillende haarden van anabaptisme: in en rond Zürich vanuit Emden in de Nederlanden vanuit Königsberg in Franken; Zuid en Centraal Duitsland vanuit Nikolsburg in Moravië (Hutterites)

Jaap wijst erop dat invloedrijke theologen in de 20ste eeuw soms toch wel een eenzijdig beeld schetsen van dé 'Anabaptist vision'. Een in 1943 uitgesproken rede, door Harold Bender, die ook het Nederlands is vertaald en uitgegeven (1948). Deze rede is heel bepalend geweest voor de verdere ontwikkeling van de idee van een wereldwijde verwantschap van Mennonites en doopsgezinden na de tweede wereldoorlog.

De verspreiding van de Mennonieten tussen 1550 en 1850

Tot ca.1850 woonden de Mennonieten/doopsgezinden voornamelijk in Duitsland en, door emigratie-(kolonievorming), in Rusland en Noord-Amerika. Deze groepen hebben voornamelijk een agrarische achtergrond.

Migratie speelt een grote rol, waardoor de groepen veelal erg gesloten zijn. De etniciteit met de daarmee verbonden cultuur kleurt deze groepen. Bijvoorbeeld de kolonies van 'oude' Mennonieten in Zuid-Amerika integreren nauwelijks met

lokale etnische groepen. In veel gevallen is het Duits of een verwante taal een bindende factor.

In 1975, bij de herdenking van 450 jaar Doperdom, verschijnt onder redactie van Hans-Jürgen Goertz de Bundel 'Umstrittenen Täufern 1525 – 1975, Neue Forschungen'. Met het artikel 'Ideale Formen Kränkeln' gooit Goertz in de knuppel in het hoenderhok. Hij ziet een gevaar voor het historisch onderzoek, als confessionele of ideologische perspectieven daar doorheen spelen. Daar voeg ik voor de Nederlandse traditie aan toe: Hoe klassiek en leidend is de 16e eeuw voor het hedendaagse Doperdom. Het doperdom is geen statisch concept maar is eerder een dynamische beweging.

De globalisering van de Doperse beweging

Vanuit de Nederlanden verspreidt het doperdom zich naar West Pruisen, Polen, Rusland en verder. In Rusland onderscheiden we de kerkelijke Mennonieten, de Kleine Gemeinde (1814) en de Menno-niete Broeder-gemeente (1860). In de loop van de 19e eeuw komt de emigratie op gang naar de Verenigde Staten. Zo ontstaat in Amerika de Mennonite Brethren Church uit de Broedergemeente en de General Conference Mennonite Church uit de andere Russische emigrantenstromen.

Uit de Zwitsers/Zuid-Duitse richting ontstaat een migratiestroom, waaruit de Amish gemeenschap voortkomt, en waarvan delen terecht komen in de Mennonite Church. Binnen de Zwitsers/Zuid-Duitse richting onderscheiden we ook nog Hutteren, die zich verspreiden vanaf 1874 over Mexico, Bolivia en Paraguay

Tot slot ontstaat in Zwitserland nog een groep, die zich Neutäufer noemt. Dit is meer een soort revival groep, verwant aan de MB.

De Nederlandse dopers onderscheiden zich van deze groepen, omdat het Doperdom vanaf de Reformatie steeds ook een beweging in en van Nederland en de Republiek is geweest. De Nederlandse doopsgezinden hebben geen migratieachtergrond, hoewel ze aanvankelijk zich van elkaar onderscheidden: Vriezen, Vlamingen, Duitsers etc.

Lees verder op pagina 6

Internationale bijeenkomsten

Al aan het eind van de 19e eeuw zijn eerste samenkomsten van voornamelijk Russische doopsgezinden.

Gevolg van de globalisering was dat men wereldcongressen ging organiseren om contact te houden en het typische van het geloof van de Mennonieten vast te houden.

Initiatief tot het houden van een 'wereldcongres' was er al in 1912, door de 'Russische' broeder Heinrich Pauls, oudste in Lemberg (Polen), nu Lviv (Oekraïne)

1925 Bazel Zwitserland Grote herdenking 400 jaar Anabaptisme

1930 Danzig (Vrije stad): Relief (steun) voor Mennonieten in USSR

1936 Elspeet, Nederland, Amsterdam en Witmarsum 400 jaar Menu's uittreden; dreiging Nazisme

1948 Goshen, USA, Indiana: *'Brotherhood and reconciliation'*

1952 Basel en Zürich, Zwitserland: *'The Church of Christ and her commission'*

1957 Karlsruhe, Duitsland: *'The gospel of Jesus Christ in the world'*

1962 Kitchener, Canada, Ontario: *'The Lordship of Christ'*

1967 Amsterdam, Nederland: *'The Witness of the Holy Spirit'*

1972 Curitiba, Brazilië: *'Jesus Christ reconciles'*

1978 Wichita, USA, Kansas: *'The Kingdom of God in a changing world'*

1984 Strasbourg, Frankrijk: *'God's people serve in hope'*

1990 Winnipeg, Canada, Manitoba: *'Witnessing to Christ in today's world'*

1997 Calcutta, India: *'Hear what the Spirit is saying to the churches'*

2003 Bulawayo, Zimbabwe: *'Sharing gifts in suffering and joy'*

2009 Asuncion Paraguay: *'Come together in the way of Jesus Christ'*

2016 Harrisburg, Pennsylvania: *'Walking with God'*

2022 Salatiga Indonesië: *'Following Jesus together across barriers'*

Van bijeenkomsten met bijna uitsluitend kerkleiders en vooral veel inhoudelijke toespraken, worden de congressen steeds meer een plek van ontmoeting. Het wordt ook steeds moeilijker om de grote verschillen in achtergrond en spiritualiteit te overbruggen.

Er ontstaat wel een duidelijke structuur. En de samenkomsten worden met regelmaat gehouden. Maar een gemeenschappelijk fundament van geloof en praktijk blijft een gemis.

Global Mennonite History reeks kwam tot stand op initiatief van het Mennonite World Congres (MWC) in 1997 in Calcutta.

A global Mennonite History:

1 – Anabaptist Songs in African Hearts (2003)

2 – Testing Faith and Tradition (Europe) (2006)

3 – Mission and Migration (Latin America) (2010)

4 – Seeking Places of Peace (North America) (2012)

5 – Churches Engage Asian Traditions (2011)

Sommige delen zijn ook in het Spaans uitgegeven. Alle delen zijn te downloaden in PDF. Deze serie geeft de historische ontwikkeling weer van de Mennonieten in het betreffende werelddeel, maar gaat nauwelijks in op de eventuele verschillen in geloofsopvatting.

Het zoeken naar een gemeenschappelijk fundament resulteerde in 2015 in het opstellen van 'Shared convictions, what we believe together' (wat wij allen geloven).

Het gebruik van taal door de doopsgezinden

Verslag van de fellowlezing van Chris Huebner

Door Mieke Krebber

Op donderdag 8 mei gaf Chris Huebner een lezing over de werking van taal in doopsgezinde gemeenten in de zeventiende eeuw. Huebner heeft afgelopen maanden de fellowship voor de Doopsgezinde Bibliotheek vervuld in het Allard Pierson, ingesteld dankzij het Doopsgezind Erfgoedcentrum en de Stichting tot Beheer van de Bibliotheek van de Verenigde Doopsgezinde Gemeente Amsterdam.

Chris K. Huebner is universitair hoofddocent theologie en filosofie aan de Canadian Mennonite University. Zijn onderzoek richt zich op het raakvlak van kennisleer en ethiek, de manier waarop deze velden samenkomen in de figuur van de martelaar.

Doopsgezinden in de zeventiende eeuw waren gefascineerd door de werking van taal: de manier waarop woorden werken (of juist niet werken) en het gebruik van de stem. Tijdens zijn Allard Pierson Fellowship heeft Chris Huebner deze aandacht voor de kracht van woorden verkend.

Onder doopsgezinden en Mennonites is het portret dat Rembrandt in 1641 schilderde van de Waterlandse voorganger in Amsterdam, Cornelis Claesz Anslor, algemeen bekend. Anslor zit achter een tafel waarop een dik, in leer gebonden, boek opengeslagen ligt. Daarnaast ligt een kleiner boekje, dat duidelijk vaak gebruikt is. Op de achtergrond een plank met boeken. Naast hem zit zijn vrouw Aeltje. Anslor spreekt en gebaart met zijn linkerhand terwijl zij aandachtig luistert. Het lijkt alsof zij ook iets zegt.

*The Mennonite Preacher
Anslo and his Wife –
Portret van Cornelis Claesz
Anslo en zijn vrouw Aaltje
Schouten, Rembrandt 1641*

Communiceren ze met elkaar of praten ze langs elkaar heen? Dit schilderij roept de vraag op wat we doen met onze stem en wat onze woorden betekenen, een vraag die Huebner ook bezighield tijdens zijn werk in de Doopsgezinde Bibliotheek.

Vondel dichtte naar aanleiding van Rembrandts portret van Anslo:
*Ay, Rembrandt, maal Cornelis stem.
Het zichtbre deel is 't minst van hem:
't Onzichtbre kent men slechts door
d'ooren.
Wie Anslo zien wil, moet hem hooren.*

Vondel benadrukt in het gedicht het belang van spreken en luisteren om andere mensen te leren kennen. Het is opvallend dat Vondel in het gedicht de meer relationele vorm van "kennen" gebruikt in plaats van de meer feitelijke vorm van "weten." Huebner suggereert dat Vondel wil zeggen dat kennis niet alleen gaat over feiten, maar ook over erkenning. Een thema dat Huebner bezighield tijdens zijn onderzoek. Bij het bestuderen van de bronnen in de Doopsgezinde Bibliotheek maakte Huebner gebruik van de filosofie van Stanley Cavell, die analyseert hoe woorden kunnen verbinden, maar ook kunnen verdelen.

Een voorbeeld van miscommunicatie in de zeventiende eeuw was de Lammeren-

krijgh, waarna de doopsgezinde gemeente in Amsterdam opsplijtte in Bij 't Lam en De Zon. Aan de ene kant waren er mensen die hechtten aan duidelijke geloofsopvattingen en vertrouwd taalgebruik, aan de andere kant mensen die wilden experimenteren met nieuwe betekenissen voor oude woorden. Een representant van de laatste groep, Galenus Abrahamsz, schrijft dat bij een conflict er weinig voortgang wordt geboekt door te schrijven en daartegenin te schrijven. Hij geeft daarom een voorkeur aan mondelinge communicatie, omdat het makkelijker is om niet te reageren wanneer we geschreven woorden lezen, dan wanneer we fysiek bij elkaar zijn.

Deze aandacht voor taal komt ook naar voren in Pieter Ballings *Het licht op den Kandelaar* uit dezelfde tijd. Vaak ervaren we volgens Balling een zee van verwarring, wanneer twee mensen, die dezelfde woorden gebruiken, toch verschillende, zelfs tegengestelde gedachten kunnen hebben. Daarom stelt hij voor nieuwe woorden te vinden, een nieuwe taal te bedenken.

Huebner ziet overeenkomsten tussen de opvattingen van Cavell en van de collegianten, die vanaf de 17e eeuw religieuze bijeenkomsten organiseerden waar iedereen welkom was en mocht spreken,

ongeacht gender, sociale achtergrond en confessionele verbondenheid. Vrijheid is niet zozeer de bescherming waardoor we kunnen zeggen wat we maar willen, maar eerder een kans om onze stem te gebruiken in het bijzijn van anderen, zoals geïmplementeerd werd in de bijeenkomsten van de collegianten.

Verder besprak Huebner hoe in zijn bronnen relaties ('banden') tussen de mensen, de wereld en God werden verwoord. Hij noemt bijvoorbeeld Belydenisse van Jarig Jellesz, vriend van Baruch Spinoza; een brief van de zestiende-eeuwse martelaar Soetgen van den Houte aan haar kinderen waarin de liefdesband haar fysieke gebondenheid in gevangenschap overstijgt; en Vondels martelaarsdrama *Palamedes*, waarbij Vondel volgens Chris de hoofdpersoon *Palamedes* neerzet als een slachtoffer van wat Cavell 'theatralisering' noemt. Woorden worden hem letterlijk en krachtig in de mond gelegd en hij krijgt herhaaldelijk de kans niet om met zijn eigen stem te spreken.

De inzichten waren voor Huebner een verrijking voor zijn verdere onderzoek en onderwijs. In zijn woorden was de fellowship voor hem: 'an extraordinarily productive and rich experience.' – een bijzonder productieve en rijke ervaring.

Taal

Door Albertine Wendte-Voncken

In mijn werk speelt taal een belangrijke rol, vooral de gesproken taal. Een patiënt (of diens naaste) vertelt de dokter wat er aan de hand is en geeft met het taalgebruik ook andere aanwijzingen. Als het taalgebruik sterk aangezet is kan dat een teken zijn dat het medische probleem groot is of dat de persoonlijkheid wat theatrale trekken heeft. Als we geen gebruik kunnen maken van dezelfde taal dan is dat uitdagend en als het moeilijk overbrugbaar is dan noemen we dat een taalbarrière, maar ook in de talen die ik genoeg beheers om ermee te "dokteren" merk ik dat ik de nuance mis. Is het nou "Did I reconcile you?" of "Did I reassure you?" en in het Duits vergeet altijd dat ik de medische termen mis: das Oberschenkelgelenk of das Hüftgelenk? Met Duits ben ik dus ook maar gestopt, behalve een vriendelijk begin en einde van het gesprek, gevolgd door het verzoek om verder te gaan in het Engels.

Met geschreven taal zetten artsen vervolgens de bevindingen op papier, het liefst natuurlijk kort en bondig, maar af en toe als ik tijd en zin heb dan maak ik er iets uitgebreiders van. Niet dat iemand anders het leest, maar om mijn eigen kleine lolletje te hebben om een situatie te beschrijven. "Het huis is stevig doorrookt; de geel uitgeslagen muren zijn behangen met Indische memorabilia, die hun beste tijd hebben gehad." Of "De lange, voorheen sterke, man kijkt om zich heen, verbouwereerd door de onrust van de spoedeisende hulp, ineens fragiel ogend, ondersteund door zijn veel kleinere vrouw." Het kan bij aangrijpende ervaringen juist ook helend zijn om even tijd te nemen om iets uitgebreider op te schrijven, maar meestal hou ik het bij afkortingen: Cor S1S2\$, pulm NAG, ONO gb. Onleesbaar voor de leek en veel minder leuk om te schrijven dan de eerdere voorbeelden.

47 verdichte dierenverhalen van Bette Westera met prenten van Sylvia Weve

Ik leer je liedjes van verlangen, en aan je apenstaartje hangen

Taalgebruik waar ik altijd blij verrast door word vind ik in de boeken van Bette Westera. Niet alleen schreef ze haar eigen boeken, maar ook vertaalde zij vele (prenten)boeken. Ik heb al een paar keer meegemaakt dat ik een vertaald boek las en ineens geraakt ben door het taalgebruik. Wat leest dit lekker (voor). In de flaptekst staat dan vaak Bette Westera als vertaler. Zij vertaalde bijvoorbeeld de boeken van Julia Donaldson, zoals de Gruffalo en van Rachel Bright.

Het knappe is dat ze zich niet uitput in grappige nieuwe woorden, zoals Annie M.G. Schmidt of in lyrische zinnen, maar juist in de eenvoud zit haar kracht. Stuk voor stuk zijn haar teksten metrisch kloppend en mooi rijmend, zonder clichématig te klinken. Het leest gewoon heel fijn en pas als je andere vertalingen leest of voorleest dan word duidelijk hoe groot haar meesterschap is. Maar omdat de eenvoud de kracht is, kan ik nu niet een eenvoudig voorbeeld vinden.

Daarom beschrijf ik hier niet één boek, maar het advies om als je iets van haar voorbij ziet komen om het op te pakken. Toch doe ik nog een paar aanbevelingen: "Ik leer je liedjes van verlangen en aan je apenstaartje hangen" is een prachtige dichtbundel over bijzondere dieren, "Zo voelt dat" is een boek over welke gevoelens je kan hebben. Maar de twee boeken die volgens mij iedereen in de bibliotheek moet hebben zijn: "Doodgewoon" en "Uit elkaar", over de dood en over scheiding, waarin ze alle facetten van deze veelvoorkomende gebeurtenissen in een mensenleven beschrijft.

Peter Lichtenveldt

De taal van de Raad van Kerken?

Gesprek met Peter Lichtenveldt

Door Thijs van Hoogstraten

In dit themanummer over 'taal' is het interessant om eens de blik te richten op de Raad van Kerken Amsterdam – een al vele jaren bestaand samenwerkingsverband van 25 kerkgemeenschappen in Amsterdam – onder wie ook Syrische en Koptische kerken.

Men zoekt daarin de oecumenische dialoog, ook met andere geloofsgemeenschappen, die geen lid zijn. Daarnaast maakt de Raad zich sterk voor 'dienst aan de Amsterdamse samenleving en het welzijn van hen die in de stad leven', zoals de website het zegt (www.rvкамsterdam.nl).

Ook Doopsgezind Amsterdam neemt deel in die Raad. Onze broeder Peter Lichtenveldt (1963) is daarin al langere tijd onze vertegenwoordiger. Wij spraken hem daarover. Peter is overigens werkzaam in de financiële sector, en daarnaast afgestudeerd godsdiensthistoricus, met als afstudeerrichting godsdienst van Grieken en Romeinen en kerkgeschiedenis.

Peter, wat is voor jou de belangrijkste waarde van de Raad van Kerken?

"De ontmoeting. Het is een sterk ontmoetingsplatform. Je leert van elkaars tradities, die verschillend zijn, maar je ook aanraken. Van de oosterse orthodoxie tot onze eigen vrijzinnigheid. En je leeft met elkaar mee. Een mooi voorbeeld: onze katholieke burens van de Krijtberg waren zeer geroerd door condoleances met het overlijden van paus Franciscus, ook vanuit een van onze eigen doperse bijbelgroepen. En we hebben natuurlijk meegeleefd met de Russisch orthodoxe gemeenschap die van de patriarch in Moskou overstapte naar die van Constantinopel."

En wat ondernemen jullie allemaal?

"Drie keer per jaar is er een gemeenschappelijke vesper: rond 4 mei, rond 6 december en in de week van gebed voor de eenheid van kerken. En één keer per jaar is er een netwerkbijeenkomst, waar ik graag aan meedoe. Die is altijd heel interessant. En als Raad zien we elkaar elke twee maanden. Vroeger vergaderden we wel in de Singelkerk, nu is het vaak in de Keizersgrachtkerk.

Ik noem ook nog het koorproject van vorige jaar: 'opademen'. Heel mooi was de samenkomst met voorgangers en pastores, dit jaar. Die was gewijd aan het concilie van Nicea, in het jaar 325, dus 1700 jaar geleden! Heel mooi hoe de aanwezige voorgangers Jezus vanuit heel verschillende invalshoeken belichtten.

Niet elke kerk is overigens lid, zoals pinkstergemeentes, evangelische gemeentes en zeer orthodoxe protestanten zoals bijvoorbeeld de Gereformeerde Gemeenten. Wel proberen we met hen in gesprek te zijn."

Wat ik weet is dat de Raad betrokken is bij het Drugspastoraat en zelf ook een 'Taakgroep vluchtelingen' kent. Heb je daar zelf ook mee te maken?

"Niet zozeer. Het zijn beide heel zelfstandige activiteiten, die wel heel belangrijk werk doen. Het werk van de

Taakgroep wordt ook altijd zichtbaar in de gedachtenisdienst voor de omgekomen vluchtelingen aan de rand van Europa, in november. Mooi en nog steeds erg actueel helaas."

Ook is er door de landelijk Raad van Kerken een brief geschreven aan alle politieke partijen om aandacht te vragen voor de groep ongedocumenteerden. Was de RvK daar ook bij betrokken?

"Niet direct ... wel was er een brief van ons aan de gemeente om steun uit te spreken toen de 'bed- bad- brood regeling' werd gehandhaafd, ondanks landelijke tegenwind."

Er is ook een brief die een aantal kerken uit Zuid-Oost schreef aan de gemeente Amsterdam over afnemende huurmogelijkheden voor de kerken daar. De gemeente wilde daar eerst niets aan doen, maar nu is er toch een soort adviesgroep. Doet de Raad van Kerken daaraan mee?

"Ja, in zoverre dat onze voorzitter heeft meegetekend. We zien natuurlijk het probleem van huisvesting. Het zijn vaak Afrikaanse kerken, die wel een enorm sociale cohesie brengen."

Lees verder op pagina 6

Waar loopt de Raad van Kerken tegen aan? Wat zijn 'kansen en bedreigingen'?

"Als ik heel eerlijk ben is het probleem niet de onderlinge verbondenheid en solidariteit, maar vooral de menskracht. Zo is het is lastig om goede bestuurders te vinden voor het Dagelijks Bestuur."

Is er inderdaad sprake van een religieuze meertaligheid?

"Dat is een mooie vraag Ja, liturgisch zijn we allemaal verschillend, en dat vind ik, ook als kerkhistoricus, heel boeiend. Maar we verstaan elkaar zeker; ook de doopsgezinden, met al onze vrijzinnigheid. En dat is dan weer een mooie pinkster-gedachte."

Leeft onze doopsgezinde gemeente voldoende mee? Welke aanmoediging zou je doopsgezind Amsterdam willen meegeven?

"De kerkenraad is zeker meelevend; ik word er hartelijk ontvangen en ik kan er mijn verhaal doen. Tegen onze leden zou ik willen zeggen: doe eens mee!"

We raken nog in gesprek over de situatie in Amstelveen, waar wij als doopsgezinden ooit een samenwerking hadden met Remonstranten en de Nederlandse Protestantenvbond. Mooi, maar het ging voorbij. Inmiddels is Peter ook actief als vrijwillig conservator in Museum Amstelland in Ouderkerk. Veel succes met al je bezigheden voor de Raad en daarbuiten, Peter!

En voor wie meer wil weten:
zie de website www.rvkamsterdam.nl.
Zeer lezenswaardig.

Agenda van de ALV van Doopsgezind Amsterdam

Zondag 22 juni 2025, 12.00 uur in de Singelkerk

- 1 – Opening en vaststellen agenda
- 2 – Notulen ALV 30 juni 2024
- 3 – Mededelingen en ingekomen stukken
- 4 – Financiën Doopsgezind Amsterdam
 - Toelichting op de Jaarrekening 2024
 - Verslag van de financiële controlecommissie
 - Goedkeuring van de jaarrekening van 2024
 - Décharge van de Grootboekhouder over 2024
 - (Her)benoeming van de leden van de financiële controlecommissie
- 5 – Begroting 2025
 - Bespreken en vaststellen
- 6 – Evaluatie seizoen 2024-2025
 - Toelichting op het jaarverslag
- 7 – Nieuws uit de kerkenraad
 - Voorstellen nieuwe leden
 - Overdracht van het voorzitterschap
- 8 – Werkplan voor seizoen 2025-2026
- 9 – Stichting Beheer
 - Toelichting op inhoudelijke plannen en voornemens
- 10 – Rondvraag en sluiting

De bijbehorende stukken zijn vanaf 8 juni a.s. digitaal en op papier beschikbaar - graag een mail naar secretaris@doopsgezindamsterdam.nl

Iedereen is welkom bij deze vergadering, maar alleen de leden zijn bevoegd om te stemmen.

Belijdenis en Doopdienst in de Meerpadkerk

Tijdens een bijzondere kerkenraadsvergadering op maandag 16 juni a.s. zullen belijdenis doen van hun geloof:

- Wytske Kist
- Antoinette van den Steenhoven
- Renet Korthals Altes

Tijdens de kerkdienst op zondag 22 juni, worden zij gedoopt op hun belijdenis. U bent van harte welkom om aanwezig te zijn bij de kerkenraadsvergadering en bij de feestelijke doopdienst.

Plaats: Meerpadkerk, Meerpad 8 te Amsterdam Noord
Aanvang: Belijdenisavond: 20.00 uur, Doopdienst: 15.30 uur

Parkeren kan in de nabije omgeving.

Uit de kerkenraad

van 8 mei 2025

Nieuwe leden kerkenraad

De drie nieuwe kerkenraadsleden waren voor het eerst aanwezig. Hartelijk welkom Bas Kniphorst, Lisanne Lens en Ernst Gülcher. Tijdens de dienst van 15 juni a.s. worden ze door Ewoud Roos bevestigd.

Muziek

Muziek is een speerpunt van de gemeente. Daarom is deze keer de muziekcommissie gevraagd om mee te eten en om te spreken over beleid en toekomstplannen. Beleid is dat er, met uitzondering van de zomermaanden, twee keer per maand extra muziek in de Singelkerk is door musici uit de gemeente of daarbuiten. Dit is nog een hele organisatie. De muziek moet aansluiten bij de dienst, de solisten moeten worden gecontracteerd en tijd voor oefening en voorbereiding moet worden vrijgemaakt. Desalniettemin doen we het graag waarbij een hoge kwaliteitsstandaard wordt nagestreefd. Soms kan daaraan niet voldaan worden omdat door ziekte of afzeggingen op het laatste moment vervangers worden aangezocht. Afspraak is dat in dat soort situaties de muzikale bijdrage niet doorgaat omdat het dan te vaak ten koste gaat van de kwaliteit.

ALV 22 juni a.s.

De stukken voor de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering zijn in een afrondende fase. Het financieel verslag is inmiddels goedgekeurd door de accountant en het jaarverslag van de kerkenraad en het werkplan voor '25-'26 zijn afgerond. Alle stukken zijn dus op de afgesproken datum beschikbaar.

Stichting Beheer Bibliotheek

Anke Spijker is vanaf 1 mei jl. lid van het bestuur van de Stichting Beheer Bibliotheek. Zij volgt hiermee Nicolaesz Vlaming op die zijn lidmaatschap in januari van dit jaar heeft afgerond.

De collectie Mennonitica is ondergebracht in Allard Pierson. Gwendolyn Verbraak is conservator van de kerkelijke collecties en dus ook van de collectie van Doopsgezind Amsterdam. Zij zal op 10 juli de kerkenraadsleden de zaal Mennonitica tonen en ook een paar belangrijke stukken laten zien.

Zij die zich graag willen aansluiten bij dit bezoek aan de bibliotheek kunnen zich opgeven bij Liesbeth Groeneveld: secretaris@doopsgezindamsterdam.nl.

De groep kan niet groter zijn dan 15 personen.

De presentatie begint om 15.30 uur.

Ingang: Turfmarkt 129, Bijzondere Collecties van de UVA.

Gezamenlijke zegen H4H

Op 6 juli is er weer een gezamenlijke zegen met de 4 kerken om ons heen (H4H). Na de dienst in de Singelkerk zullen we rustig naar de Lutherse kerk lopen om daar samen met de Lutheranen en de aanwezigen van RK-kerk De Krijtberg en de Engelse kerk op het Begijnhof de zegen te ontvangen.

Lightfestival

In het najaar zal het kunstwerk 'Windows' weer op ons pleintje aan de Herengracht geplaatst worden. Het werk zal deel uitmaken van het Lightfestival dat ieder jaar wordt georganiseerd. Dit jaar zal de route weer langs onze Singelkerk lopen. Het werk was ook in 2017 te zien en was toen één van de toppers waar veel belangstelling voor was.

Gemeente in beweging

3 juni – Vredesmaaltijd Singelkerk

Dienstplicht: wat doe je als je wordt opgeroepen?

We horen de vraag regelmatig op het nieuws: moeten jongeren binnenkort weer in militaire dienst? Iedereen boven de 17 krijgt een brief op de mat over de dienstplicht. Momenteel is er in Nederland geen oorlog, wat gebeurt er als die wel uitbreekt? Dan ben jij dienstplichtig en kan je opgeroepen worden om te vechten. Speciaal voor jongeren van 16 tot 25 jaar organiseren wij de Vredesmaaltijd. Bij deze maaltijd gaan we met elkaar in gesprek over wat dit betekent. Mocht je worden opgeroepen, zou je dan in dienst willen, of dat liever weigeren?

We bieden een driegangenmenu, ontmoeting en gesprek. Amsterdam: Singel 452, 18:00 uur

Aanmelden bij: jeugdwerk@ads.nl.

3 juni – Martin Luther King Lezing, VU

Op dinsdag 3 juni om 19.30 uur zal in de Aula van de Vrije Universiteit Amsterdam de Martin Luther King Lezing uitgesproken worden door Willie James Jennings, een toonaangevende theoloog uit de VS.

Deze lezing is gratis toegankelijk.

Aanmelden via de website: doopsgezindamsterdam.nl

De lezing is onderdeel van de vierdaagse Believers Church Conference van 1 tot 4 juni (zie website)

6 juni – Gospelconcert Aba Taano

Thema: De waarde van verweven leven

Eén concert, vijf stemmen en een krachtige dosis hoop. Rechtstreeks uit Oeganda nodigt ABA TAANO je uit voor een ontroerend gospelconcert, vibrerend, gul en diep menselijk. Deze artiesten brengen meer dan alleen muziek: ze delen een boodschap van veerkracht en vreugde. Dit benefietconcert is bedoeld ter ondersteuning van het weeshuis dat werd opgericht door Música para Salvar Vidas. Een organisatie die verlaten kinderen helpt waardig op te groeien. Een avond om te geloven in de transformerende kracht van muziek en solidariteit. De opbrengsten van het concert komen ten goede aan een weeshuis in Oeganda.

Meer info en kaarten: doopsgezindamsterdam.nl en www.musicaparasalvarvidas.org/en/home/

7-9 juni – 100 jaar Mennorode 'Jubileum Weekend'

In 2025 bestaat Mennorode 100 jaar. Deze mijlpaal gaan we vieren! Het hoogtepunt wordt het Pinksterweekend van 7 t/m 9 juni 2025. Dan zullen we als Doopsgezinde gemeenschap dit 100-jarig jubileum met elkaar vieren. Ontmoet oude en nieuwe vrienden, beleef inspirerende momenten en geniet van een gevarieerd programma in de prachtige natuur van Mennorode!

Programma Jubileum weekend:

zie website doopsgezindamsterdam.nl

17 juni – Dopersgesprek: In Gesprek

Op dinsdag 17 juni gaan we in gesprek over het project 'In Gesprek', een initiatief van stichting Open mind in samenwerking met de Gemeente Amsterdam.

Aanleiding voor dit project is de vraag: hoe blijven we in verbinding wanneer de stad onder druk staat?

De gelijknamige expositie is van 11 juni tot 2 juli te zien in de gang in de Singelkerk. Dertien duo's gingen in gesprek – mensen van wie je misschien niet direct verwacht dat ze elkaar opzoeken. Ze spraken over 7 oktober 2023, het geweld in Palestina en Israël, en de gewelddadigheden in Amsterdam in november 2024. Centraal stond de vraag hoe we, ondanks diepe verschillen in achtergrond of overtuiging, ruimte kunnen maken voor ontmoeting en medemenselijkheid.

Tijdens het DopersGesprek op 17 juni:

- Laten we fragmenten uit deze gesprekken zien en horen.
- Delen deelnemers hun ervaringen over luisteren, verbinding zoeken en omgaan met verschil.
- Gaan we met de aanwezigen in gesprek over de impact van het project, de rol van kerken en andere gemeenschappen, en wat het vraagt om als stad in gesprek te blijven.

Aanmelden is verplicht bij:

secretaris@doopsgezindamsterdam.nl – er is een beperkt aantal plaatsen beschikbaar.

20 juni – Wereldvluchtelingendag

Teken de petitie van Vluchtelingenwerk Nederland.

Zie website: doopsgezindamsterdam.nl/programma.

Puhpowee

Door Karen Lammers

Hoe moet dat geweest zijn toen de wereld uit ervaringen en klanken bestond, nog vóórdát er een talige taal gevormd was. Er waren labialen, dentalen en gutturalen, klinkers. Er was de taal van de natuur, het ruisen van de wind door riet en loof, het klotsen, stromen en sijpelen van water, het geplof van boomvruchten die op de grond vallen, geluiden van dieren. En hoe werd een klank aan een beleving gepaard?

Talen worden gevormd en steeds ontwikkeld door gebruik. Taal is als een weefsel, waaraan eenieder die haar bezigt mee weeft. 'Als een taal niet meer wordt gesproken, verdwijnen niet alleen de woorden. Een taal is het hart van de cultuur. Het bevat onze gedachten, onze manier van de wereld zien', zegt een overgrootmoeder, een van de negen leden van de Anishinaabe stam, behorend tot de inheemse bevolking uit het grote meren district van Canada en Noord-Amerika, die hun taal Potawatomi nog vloeiend spreekt.

Het citaat komt uit het boek 'braiding sweetgrass' van Robin Wall Kimmerer. In het hoofdstuk over de grammatica van bezieldeheid, schrijft zij over de grenzen van taal. Het is een onderwerp dat mij na aan het hart ligt. Hoe kun je wat je ervaart uitdrukken als het de taal overstijgt?

Kimmerer studeerde plantkunde en leerde de krachtige wetenschappelijke taal erbij van het zorgvuldig kijken, het scherpzinnig analyseren en het leren van een vocabulaire dat nauwkeurig elk onderdeel van de plant benoemt. Plantkunde, zegt ze, is overigens niet gelijk aan de taal van de planten. Maar daarnaast is er iets, wat de wetenschap der planten niet in ogenschouw neemt, namelijk het schouwen. Die discrepantie

beschrijft als ze in de natuur luisterde naar een 'conversatie in een taal die niet de onze is, het geruis van de wind door de dennennaalden, water druppelend op steen, een tikkende boomklever, vallende beukennotjes, gezoem van muggen en iets meer, iets dat buiten mij is, het woordeloze zijn van anderen waardoor we nooit alleen zijn.'

Haar native taal biedt, misschien beter dan de onze, woorden en structuur aan een subtiele werkelijkheid. Woorden die een heel proces duiden zoals 'puhpowee' dat zoveel betekent als 'een kracht die ervoor zorgt dat paddenstoelen gedurende de nacht uit de aarde opgeduwd worden' en 'eigenlijk alles wat op mysterieuze wijze overnacht opkomt'. Ze beschrijft dat Potawatomi voornamelijk uit werkwoorden bestaat en welk effect dat heeft op betekenis. Een mooi voorbeeld is als ze over 'een baai' spreekt, wat het Potawomi niet kent als zelfstandig naamwoord maar wel als werkwoord, 'een baai zijn'. Het verschil tussen beide is dat een zelfstandig naamwoord een feit beschrijft, het water in de baai is als het ware stilstaand, dood, terwijl het werkwoord in zich draagt dat het water in de baai beweegt, sterker nog, dat het water ervoor kiest om in de baai te zijn en daar te stromen.

Een andere taalstructuur die het leven met krachten die om ons heen zijn eert, is dat alles wat de natuur voortbrengt op dezelfde manier, zonder onder-

scheid, wordt aangeduid als een bezielde wezen. Om kennis op te doen wordt geadviseerd om te rade te gaan niet alleen bij voorouders, maar ook bij andere 'peoples' zoals dieren, stenen. Als we hun taal maar leren begrijpen zijn zij allen bron van kennis.

Waar je niet over kunt spreken, daar moet je maar liever het zwijgen toe doen, bracht de filosoof Wittgenstein in. Zeker, taal bereikt haar grens waar ervaring woorden te boven gaat. Connotatie, een gevoelsmatige nuance die bij woorden kan worden ervaren, kan tot begripsverwarring leiden en omdat taal de aard van de zintuiglijke wereld reflecteert waarin alles in tijd en ruimte wordt opgedeeld, is het als medium ontoereikend om dat wat alles in eeuwigheid doordeesemt in woorden te vatten. Toch is het waard het te blijven proberen. Zwijgen kan altijd nog.

Het team

Essemie van Dunné
voorganger, jongeren-
en opbouwwerker
in Noord
t 06 48 35 07 25
e.vandunne@
doopsgezindamsterdam.nl

Joke van der Heide
jongerenwerk
t 06 17 96 43 71
j.vanderheide@
doopsgezindamsterdam.nl

Henk Leegte
predikant
t 06 45 62 62 70
h.leegte@
doopsgezindamsterdam.nl

Ewoud Roos
predikant
t 06 34 11 50 00
e.roos@
doopsgezindamsterdam.nl

Liliane van der Steur
jeugdwerker
t 06 21 39 75 44
l.vandersteur@
doopsgezindamsterdam.nl

Juni

• di 3 juni	Singelkerk Vredesmaaltijd	Singelkerk	18.00 - 20.00 uur
• di 3 juni	Martin Luther King lezing	VU	19.30 - 21.30 uur
• vr 6 juni	Gospelconcert Aba Taano	Singelkerk	20.00 - 21.30 uur
• zo 8 juni	Meertalige viering	Singelkerk	12.15 uur
• 7 – 9 juni	Mennorode – 100 jaar		
• za 14 juni	Koorrepetitie	Singelkerk	10.30 uur
• ma 16 juni	Belijdenisavond	Kerkje aan het Meerpad	20.00 uur
• di 17 juni	Kring: Psalm 25 Menno's meditatie	Singelkerk	14.30 - 17.00 uur
• di 17 juni	Dopers Gesprek	Singelkerk	20.15 - 21.45 uur
• vr 20 juni	Wereld Vluchtelingendag		
• za 21 juni	Koorrepetitie	Singelkerk	10.30 uur
• zo 22 juni	Algemene Ledenvergadering	Singelkerk	12.00 uur
• do 26 juni	Bijbelaars	Singelkerk	11.00 -
• za 28 juni	Koorrepetitie	Singelkerk	10.30 uur
• do 10 juli	Bezoek aan de doopsgezinde bibliotheek, Turfmarkt 129		15.30 uur
• zo 13 juli	Meertalige viering	Singelkerk	12.15 uur

Zomernummer – thema Plekje

In de zomer zal er weer een dubbelnummer van idA verschijnen. De redactie heeft gekozen voor het thema 'Plekje'. We roepen alle lezers op een stukje te schrijven over een plekje waar ze graag naartoe gaan, een bankje in het park, een camping in Frankrijk of een strand op Schiermonnikoog of een plek heel ergens anders.

Het hoeft geen plek in de natuur te zijn. Wellicht is een plekje in huis ook heel belangrijk, zoals het uitzicht uit het raam, de plek achter uw bureau of de keuken waar u heel graag kookt en bakt.

Wij hopen dat, met al deze bijdragen, het een vrolijk zomernummer wordt. Beperk uw bijdrage tot 100 à 150 woorden; voeg ook een afbeelding of foto bij. De einddatum voor inzendingen is vrijdag 27 juni.
Inzenden naar: m.krebbber@chello.nl.

Collectebestemmingen juni

1 juni – Indonesische broederschappen

Er zijn drie Broederschappen in Indonesië; twee daarvan kunnen onze steun goed gebruiken, nl. Gereja Injili di Tanah Jawa (GITJ) (65.000 leden), ontstaan uit Nederlandse zending en de Gereja Kristen Muria Indonesia (GKMI) (16.302 leden), voornamelijk bestaande uit Indonesiërs van Chinese afkomst.

NL19 ABNA 0243 4938 86 t.n.v. Alg. Doopsgez. Sociëteit o.v.v. Indonesië

8 juni – Doopsgezinde gemeente Amsterdam

NL16 INGB 0000 7800 00 t.n.v. Verenigde Doopsgezinde gemeente Amsterdam

15 juni – Het Harriet Tubman Huis (HTH)

(HTH) is een kleinschalige, persoonlijke opvang die tijdelijk onderdak en begeleiding biedt aan ongedocumenteerde vrouwen en hun kinderen in Amsterdam Zuid-Oost. De bewoonsters verblijven bij het HTH in hun afwachting op een verblijfsvergunning, omdat ze vanwege ons inziens beter niet in een AZC kunnen blijven of daar geen recht op hebben in verband met het afwachten van een beroep.

Wij geloven in het stimuleren van de **zelfredzaamheid** van de vrouwen en focussen op onderling **empowerment**. Onze stichting is volledig afhankelijk van giften en donaties. De basiskosten van het huis worden door fondsen en particulieren donateurs vergoed. Hiervoor zijn wij hen heel erg dankbaar.

NL10 INGB 0008 3306 85 t.n.v. Harriet Tubman Huis, A'dam

22 juni – Stoelenproject (?)

Het Stoelenproject is de meest laagdrempelige avond- en nachtopvang van Amsterdam. De opvang is sober, maar veilig, warm en gratis. Elke avond en nacht verblijven er 45 daklozen in de opvang aan de Marnixstraat. Van 15 september tot en met 30 april realiseren ze sinds 1989 ieder seizoen weer 10.000 overnachtingen met 75 vrijwilligers.

NL42 INGB0001320598 Stoelenproject, Amsterdam

29 juni – Koningskerk Collecte ?

6 juli – Inloophuis De Ruimte in Almere

U kunt zomaar binnenlopen voor een kopje koffie of thee, een krant, boek of een tijdschrift te lezen, eens rustig met iemand te praten, samen met anderen te koken en te eten, een luisterend oor te vinden, nieuwe contacten (in de buurt) te leggen en/of even tot rust te komen in ons stiltecentrum.

NL19 ABNA 0243 4938 86 t.n.v. Alg. Doopsgez. Sociëteit te Amsterdam o.v.v. Inloophuis

13 juli – Stichting Kruispost

De stichting Kruispost geeft primaire medische hulp aan onverzekerden die tussen wal en schip vallen en mensen in geestelijke nood d.m.v. de exploitatie van een medisch centrum in de binnenstad waar gratis medische en psychosociale hulp wordt gegeven. De aard van de hulpverlening is vergelijkbaar met die van een huisartsenpraktijk.

Als u niet in de dienst aanwezig kon zijn en toch iets wilt bijdragen aan het project kunt u dat via het aangegeven bankrekeningnummer doen of via de Givt-app.

Kopij voor het volgende nummer vóór **25 juni 2025** sturen aan Mieke Krebber
Mail: m.krebber@chello.nl
Adres: Dulcie Septemberpad 73, 1093 NK Amsterdam (telefoon 020-6731926).

De redactie behoudt zich het recht voor artikelen in te korten of niet op te nemen.

Secretariaat en administratie

Singel 452
1017 AW Amsterdam
kerk (020) 623 45 88
kosterij@doopsgezindamsterdam.nl
secretariaat (020) 624 65 73
secretaris@doopsgezindamsterdam.nl
boekhouding (020) 627 70 72
gironummer
NL11INGB0000141442 (VDGA)
website:
www.doopsgezindamsterdam.nl
website van de ADS: www.ads.nl

COLOFON

idA, in dit Amsterdam
Maandblad voor geloof
en gemeentelieven van
Doopsgezind Amsterdam.

Redactie

Joke van der Heide
Thijs van Hoogstraten
Karen Lammers
Liliane van der Steur
Wim de Vries Lentsch
Mieke Krebber (eindredacteur)

Ontwerp en realisatie

Ontwerpgroep Lâle, www.lale.nl
(033) 462 46 93

Verzending idA via het secretariaat:
e-mail: secretaris@doopsgezindamsterdam.nl

KERKDIENTEN JUNI 2025

	Singelkerk Centrum 10.30 uur	Meerpad Noord 10.15 uur	Collectebestemming
1 juni	ds H. Leegte ds R. Neufeld*	E.M.L. van Dunné	Indonesische broederschappen <i>NL19 ABNA 0243 4938 86</i> <i>t.n.v. Alg. Doopsgez. Sociëteit</i> <i>o.v.v. Indonesië</i>
8 juni Pinksteren	ds H. Leegte <i>m.m.v. Singelkoor</i>	E.M.L. van Dunné	Doopsgezind Amsterdam <i>NL16 INGB 0000 7800 00</i> <i>t.n.v. Verenigde Doopsgezinde</i> <i>gemeente Amsterdam</i>
15 juni	ds E.C. Roos	E.M.L. van Dunné	Harriet Tubmanhuis <i>NL10 INGB 0008 3306 85</i> <i>t.n.v. Harriet Tubman Huis, A'dam</i>
22 juni	H. Le Grand**	Doopdienst 15.30 uur E.M.L. van Dunné	Stoelenproject (?) <i>NL42 INGB 0001 3205 98</i> <i>t.n.v. Stoelenproject, Amsterdam</i>
29 juni	ds H. Leegte***		Koningskerk; Collecte? <i>m.m.v. Singelkoor</i>
6 juli	ds G.A. Reinhold- Scheuermann	E.M.L. van Dunné o.v.v. Inloophuis	Inloophuis De Ruimte in Almere <i>NL19 ABNA 0243 4938 86</i> <i>t.n.v. Alg. Doopsgez. Sociëteit te A'dam</i>
13 juli	ds E.C. Roos		Stichting Kruispost <i>NL22 ABNA 0437 2953 70</i> <i>t.n.v. St. Vrienden Kruispost</i>

* Dienst ter gedachtenis van 500 jaar Doperdom. Voorgangers Henk Leegte en Riki (Bernd F.) Neufeld, predikant van de Evangelische Mennonitengemeinde in Schänzli, Zwitserland.

** H. Le Grand is predikant bij de Unitariërs en Freechurches in het VK.

*** Gezamenlijke dienst met de EBG, Koningskerk, Van 't Hofflaan 20.

Kinderkerk en Kom-in-de-kring in de Singelkerk op 8 en op 22 juni.

Kinderkerk en Tienertuin aan het Meerpad elke zondag als er dienst is.